

కాకతీయుల కాలయంత్రం

జాయప సేనాని కాకతీయ చక్రవర్తి గజపతిదేవుణి జాయప రిది. ఆయన ఆసానంలో గజ సాహితీగా బాధ్యతలు నిర్వర్తించాడు. దీపుడేశ్వర రాజు అయ్యువంచానికి చెందిన పిర్మచోడుని కొడుకు. జాయప పేరు చెప్పగానే చరిత పరిజ్ఞాను ఉన్నవాళ్ళకు గుర్తుకువౚ్చి పుస్తకం 'స్వత్త రత్నావచి'. ఇదే కాకుండా 'బాధ్య రత్నావచి', 'శత రత్నావచి' కూడా రచించినట్టు తెలుస్తున్నది.

చేత్రోలలో ఓ శాసనం కూడా జాయప సేనాని వేయించాడు. ఇలాంటి శాసన, కాకతీయుల చరిత్రను వివరించే ఆధారాలతో మత్తి భాసుమార్తి 'జాయ సేనాపతి' వారిత్రం కాల్యానికి నవల రచనకు ఉపమించారు. ఈ నవల నమస్తే తెలంగాణ దినపుర్తికి ఆదివారం అనుబంధం 'బతుకమ్మ'లో సేరియల్గా వస్తున్నది. గజపతిదేవుడిని సేనలు దీపుడేశాస్ని ఆక్రమించిన తర్వాత తన అక్కలు నారాంబ, పేరాంబ జతో కలిని జాయప ఉరుగల్లు చేరుకుంటాడు. అయితే, అంతపురానికి వెళ్ళకుండా ఓ సైనికుడి ఇంట్లో సామాన్యుడిలా పెరిగి పెద్దవాడుతాడు. స్వత్తున్లో శిక్షక పొందుతాడు. యుద్ధించ్చుకొన్ని అర్థితరతాడు. వెలనాటి పృథ్వీశ్వరుడితో జరిగిన యుద్ధంలో పాల్గొని గణపతిదేవుడి మెప్పు పొందుతాడు. పిర్మచోడుని కొడుకే జాయప అని గజపతిదేవుడు అసులు విషయం తెలుగుటాడు. నారాంబ, పేరాంబను వివాహం చేసుకుని గజపతిదేవుడు అయ్యువంచం వారితో వియ్యుమందుతాడు. అలా జాయప సేనాని గజపతిదేవుడికి అత్యుచిత బంధువుగా మారిపోతాడు. ఇక్కడితో రచయిత 'జాయ సేనాపతి'లో తెలిఖాగం ముగించారు. ఇది చదువుతుంటే కాకతీయుల కాలపు సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక విశేషాలు కండ్క మందు మెయదుతాయి. అయితే, చక్ర వర్షుల జీవితం కాకుండా ఓ ప్రతిభావంతుడై జీవితాన్ని రచన అంశంగా ఎంచుకోవడం భాసుమార్తి ప్రత్యేకత. అలా మరుగునపడి ఉన్న అశానికి తనదైన శైలిలో వ్రష్టనలు చేస్తూ పుస్తకం ఆసాంతం అధ్యాతంగా చూపుద్దారు.

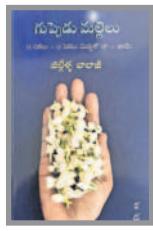
జాయ సేనాపతి

రచన: మత్తి భాసుమార్తి
పేజీలు: 240; ధర: రూ. 280
ప్రతులకు: ప్రముఖ పుస్తకాల దుకాణాలు

బుక్ షెల్ఫ్

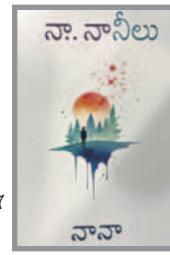
గుప్పెడు మల్లెలు

రచన: జిల్లేశ్వర బాలాజీ
పేజీలు: 132;
ధర: రూ. 150
ప్రతులకు:
పార్ట్ విశ్వం
ప్రతులకులు
ప్రతులకు:
ఫోన్: 98666 28639

నా.. నానీలు

రచన: నానా
పేజీలు: 75;
ధర: రూ. 90
ప్రతులకు: 98491 39387

మనం.. పీవి వనం

మద్ది మామ మహాబలుడు

మద్దిని వృక్షశాస్త్ర పరిభ్యాసలో 'ఉర్వసేలియా లర్పున్' అని పిలుస్తారు. 'అర్పున చెట్టు' అని ఎక్కువగా పిలుస్తారు. ఇది భారత దేశమంతటా కని పించే చెట్టు. శీలంక, గంగా దేవీ, మల్చియా, ఇండోనేషియా, కెన్యాలలోనూ విరివిగా కనిపిస్తుంది.

మద్దిలో రెండు రకాల ((ప్ర)జాతులున్నాయి. ఒకటి తెల్లమద్ది. రెండోది నల్ల మద్ది. నల్ల మద్ది చాలా బలమైనది. ఉక్కతో సమానమైనదని చెప్పుకోవాలి. చేద బాపులకు అడ్డంగా ఉండే మొద్దు, ఇంటి నిర్మాణంలో స్థంభాలు, దూలాలు, వాసాలకు దీనిని ఉపయాగిసారు లోపు, రోకట్లు నల్ల మద్దితో తయారు చేసేరు. మద్ది నుంచి స్పచించే జిగురుని కాల్యాతే సుమాను వస్తుంది. అంచుకే దీనిని గంధపథ చెట్టు అని కూడా పిలుస్తారు. టస్సర్ సిల్చుని ఉత్సుకి చేసే అంతేరియా పఫీయా రకం పట్టు పురుగులు మద్ది చెట్టు అచులను తీంటాయి. ఇవి మద్ది చెట్టుపై ఉంటాయి.

మద్ది బెరదులో క్యాప్లియం, మెగ్రిపియం పుష్పలంగా ఉంటాయి. యాంటి ఆస్ట్రేడింట్లు, వాపులను తగించే, సూక్ష్మ ప్రిములను హారించే స్ఫూర్చం కలిగిన బోషధ మూలాలు ఉంటాయి. అందుకే అయిర్చేరుంలో మద్దికి ప్రాధాన్యం ఉంది. మద్ది బెక్క కపోయుం గుండె జబ్బులను నివారిస్తుంది. ఈ కపోయం వల్ల గుండె కండరాలు బలపడతాయి. గుండె పని తీరు మెరుగపుతుంది. ప్రతి రోజు మద్ది బెరదు కపోయాన్ని పాలతో కలిపి ఒకటి, రెండుసాట్లు తీసుకుంచే అభిక రక్తపోటుని సరిచేస్తుంది. గుండె సంబంధ వ్యాధులతోపాటు అతిసారం, ఆస్త్రమా, దగ్గని కూడా మద్ది కాచయం తగిస్తుంది. మద్ది బెరదుని పొడి చేసే, నీళ్ళ కలిపి చర్పుంపై రాసు కుంట దద్దుర్లు, దురద, ఎప్పిమా, సారియాసిన లాంటి చర్ప వ్యాధులు పోతాయి.

- ఎష్ట్యూన్ సురభి వాణించే, పీవి కూతురు

అభివరు?

(...13వ పేజీ తరువాయి)

సమాధానం:

క్రైమ్ స్ప్యాట్లకు వచ్చిరాగానే 'ఈ టైమ్స్ లో ఓతెర్లెర్ పై ఏ చేస్తున్నారు' క్రాంతిని రుద్ర ప్రశ్నించాడు. దానికి ఈసు ఓతెర్లెర్ మీదుగా కారులో వెళ్లండగా బ్యాటిలీ డౌన్ కావడంతో కారు ఆగిపోయిందని క్రాంతి బధిలివ్వాడు. ఇంతలో ఎదురుగా లోధ్ను మీద జంతువు దేన్నో రక్కుతున్న శబ్దం వినిపించి కారు హెడ్జెల్టెల్చు అన్ని శూసినట్టు చెప్పాడు. నిజానికి కారు బ్యాటిలీ డౌన్ అయ్యాక, హెడ్జెల్టెల్చు కూడా ముట్టెల్చు అన్ని కాల్యాతే అన్ కావు. ఈ చిన్న లాజిక్స్ నే రుద్ర కనిపెట్టాడు. పక్కనే ఉన్న లోలోప్లోజు నుంచి కారు దాటడం నీసీటీవీలో రికార్డ్ కావడంతో భవిష్యత్తులో ఈ హత్య తనమీదకు వస్తుందని భావించిన క్రాంతి.. తాను తప్పించుకోవడానికి ఏమీ తెలియనట్టు తనే పోలీసులకు సమాచారమివ్వాడు. అయితే, కారు బ్యాటిలీ డౌన్ అయిందని అబద్ధం చెప్పి కొరికిపోయాడు. కాగా.. క్రాంతి ఈ హత్యను ఎందుకు చేశాడు? ఒక్క గాయం కనిపించుండా కుర్రాడిని ఎలా వంపాడు? దీని వెనుక కారిగమేంటన్న విషయాలపై రుద్ర టీమ్ ద్వారా మొదలుపెట్టింది.